

приснодѣва бѣкъши; открьгоша сѧ за рока ѿмоу бѣси; понеже и уловѣши прѣстѣпниша заповѣдь ѿмоу; повелѣ тѣло ѿмоу бѣвѣщи въ рѣкѣ; бѣ же Марѣи помазавѣшиа господа мѣромъ, ѿнже братъ Лазаръ болѣаше; прикоснѣ сѧ оуѣсоу нма; видѣ безаконѣныа нмѣ заповѣди; остави живааго и истинѣнааго бога и томоу ѿдиноуаааго отрока Ісouxъ-Христосу; ѿдиноаго отъ сыновъ сѣмоу обрѣте; аще комоу загоритъ сѧ храмина; не бѣ оуѣмрѣлъ ми братъ; ницѣли ми дѣщере; кѣде Авель, братъ ти? о жено, велика ти вѣра; повѣждѣ сѧ нма; игда придѣши въ цѣсарѣствѣе сѧ.

3. Съ дателенъ притежателенъ сѣ сродни: а) дателенъ падежъ слѣдъ повинѣнъ, длѣжѣнъ, крѣкъ и пр., нпр. повинѣнъ ѿстъ сѣдоу; обѣщѣнѣкъ словесѣмъ; поклонѣнѣкъ нконамъ;

б) дателенъ съ спомагателниа глаголѣ ѿсѣмъ, нпр. роуѣмѣно лице ѿмоу ѿстъ; не бѣ нма уада; зѣма ми бѣаше; сѣмоу бѣ събѣти сѧ;

в) дателенъ, зависѣмъ отъ глаголи като оуѣбѣжати, нскоуѣпѣти сѧ, нзрѣшѣти сѧ, отрѣѣти сѧ и подоб., нпр. сѣдоу оуѣбѣжати; за село моѣ нскоуѣпѣхъ сѧ кесароу; нзрѣшѣти сѧ длѣгоу.

§ 136. Дателенъ самостоятеленъ (*dativus absolutus*). Дателенъ падежъ отъ едно име заедно съ втори дателенъ падежъ отъ едно причастие, като неговъ атрибутъ, макаръ че зависи направо отъ глагола и не е нищо друго освѣнъ обикновенъ обѣктъ, може да се схване и като независѣмъ падежъ, сир. не като обѣктъ, а като обстоятелствено допѣлнение на предиката. Нпр. въ изреч. „на кѣсоуѣ же стоѣшѣтоу коуѣмироу реуѣ“ обѣктѣтъ коуѣмироу заедно съ атрибута си стоѣшѣтоу лесно можѣтъ да се схванѣтъ изцѣло като врѣменно обстоятелствено допѣлнение къмъ реуѣ, въ слѣдствие на което зависѣмостѣта му отъ глагола, която има като обѣктъ, се губи, и падежѣтъ на глѣдъ се показва независѣмъ или самостоятеленъ. Послѣдното твѣрдѣ се усиѣва поради голѣмата предикативностъ (сказуѣмна сила) на причастиѣто, което, именѣно зашто е между имената най-близко до глагола, лесно става самостоятелѣно и даже получава значение на предикатъ (срв. §§ 114. 3., 119. 3.). За това горѣното изречѣние въ супрасѣлѣския памѣтникъ (стр. 24. 12.) е допѣлнено съ новъ обѣктъ ѿмоу, а именѣно: на кѣсоуѣ же стоѣшѣтоу коуѣмироу реуѣ (къ) нѣмоу. По този начинъ въ езика се създалъ обѣчай, да се ушотрѣбѣва дателенъ пад. на едно име заедно съ дателенъ пад. на едно причастие независѣмо отъ глагола на изречѣниѣто, и то не само въ случѣи, когато глаголѣтъ изисква обѣктъ въ дателенъ пад., но и когато не изисква, нпр. сѣмоу же бѣкъшоу уоуѣдѣси вѣсъ тѣмами на-родѣ великомъ гласомъ вѣскрѣнуа; дошѣдѣшоу же врѣмѣни бракоу ѿн сѧ Кононоу архагѣлъ Мѣхѣлѣ.